

1. Astana Görüşmesi

Rusya, Türkiye ve İran garantörlüğünde Suriye krizinin doğrudan tarafları 23 Ocak 2017 tarihinde Kazakistan'ın başkenti Astana'da bir araya geldi. 1. Astana görüşmesinde çözümü zor siyasi konulara geçmeden barışın asgari şartı olarak ateşkes ve taraflar arasında diyalog kanallarının açılmasına odaklanıldı. DEAŞ ve Şam'ın Fethi Cephesi ateşkesin dışında tutuldu. YPG de Astana sürecinin dışında kaldı. 1. Astana görüşmesi neticesinde Türkiye, İran ve Rusya ateşkesin denetlenmesi için üçlü mekanizma kurulmasına karar verildi. Suriye'nin, çok etnik yapılı, çok dinli, bir mezhebe bağlı olmayan ve demokratik bir ülke olarak toprak bütünlüğü, bağımsızlığı, birliği ve egemenliği teyit edildi. Ateşkesin devamının sağlanması kararı tekrarlandı ve IŞİD ile El Nusra'ya karşı ortak mücadele kararlılığı vurgulandı.

2. Astana Görüşmesi

Suriye görüşmelerinin ikinci turu Kazakistan'ın başkenti Astana'da 16 Şubat 2017 tarihinde gerçekleştirildi. Astana görüşmelerine Rusya, Türkiye ve İran temsilcilerinin yanı sıra Suriye hükümeti delegeleri ve muhalifler katıldı. Astana'da muhaliflerle Suriye hükümeti doğrudan görüşmedi. 2. Tur Astana görüşmesinde sekteye uğrayan ateşkesin desteklenmesine odaklanıldı. BM'nin Suriye özel temsilcisi Staffan de Mistura görüşmelere katılmadı ancak ofisinin teknik bir ekiple temsil edildiği açıklandı. Bu görüşmelere ilk kez Ürdün de garantör ülke olarak katıldı.

3. Astana Görüşmesi

Kazakistan'ın başkenti Astana'daki Suriye görüşmelerinin 3. turu, BM ve Rusya heyeti arasındaki ikili görüşme ile 14 Mart 2017 tarihinde başladı. 3. Tur Astana görüşmelerinde Rusya, Türkiye ve İran'ın yanı sıra Ürdün, ABD ve AB'den de temsilciler yer aldı. Suriye hükümeti Astana'ya heyetini gönderirken silahlı muhalifler görüşmelere gecikme ile katıldı. Türkiye, Rusya ve İran Suriye'de ateşkesin izlenmesi ve uygulanmasının sağlanması için kurdukları mekanizmayı güçlendirme kararı aldı. Astana görüşmelerinin dördüncü turunun Mayıs 2017 ayı içinde yapılması karara bağlandı.

1. Cenevre Görüşmesi

Suriye konulu Cenevre Görüşmelerinin birincisi 30 Haziran 2012 tarihinde gerçekleştirildi. ABD ve Rusya'nın ortak girişimi neticesinde gerçekleşen Cenevre Görüşmesi'ne İngiltere, ABD, Rusya, Çin ve Fransa, Irak, Kuveyt, Katar ve Türkiye'nin dışişleri bakanları ve AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton ile BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon katıldı. Toplantının sonuç bildirisinde geçişin mümkün olacağı tarafsız bir ortam yaratılabilmesi için bir geçiş hükümetinin kurulması konusunda anlaşıldı.

2. Cenevre Görüşmesi

Cenevre 2 Görüşmeleri 22 Ocak 2014 tarihinde başlamış ve 31 Ocak 2014 tarihinde sona ermiştir. Görüşmeler BM Suriye Özel Temsilcisi Lahdar İbrahimi öncülüğünde gerçekleştirildi. Toplantıya BM, AB, Arap Ligi, İKÖ gibi uluslararası kuruluşların yanı sıra Suriye sorununa taraf olan 40'a yakın ülkenin temsilcileri yer aldı. Birçok Suriyeli muhalif grup rejimin saldırılarının devam ediyor olması nedeniyle görüşmelere katılmayı reddetti. Görüşmeler neticesinde bir anlaşmaya varılamadı.

3. Cenevre Görüşmesi

Cenevre 3 Görüşmeleri resmi olarak 1 Şubat 2016 tarihinde başladı. Muhalifleri temsilen 34 grubun temsilcisi ve Yüksek Müzakere Heyeti (YMH) katıldı. Rusya'nın desteklediği ılımlı muhalif gruplar da toplantıda yer aldı. Suriye rejiminin görüşmeler sürerken devam eden saldırıları nedeniyle görüşmeler risk altına girdi ve 3 Şubat 2016 tarihinde BM Suriye Özel Temsilcisi Stefan de Mistura görüşmelerin 25 Şubat 2016'ya kadar ertelendiğini açıkladı. 27 Şubat 2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Suriye'de ateşkes konusunda uzlaşıldığı açıklandı ancak ertelenen Cenevre 3 Görüşmeleri gerçekleşmedi.

4. Cenevre Görüşmesi

Suriye konulu 4. tur Cenevre görüşmeleri 23 Şubat 2017 tarihinde başladı ve 3 Mart 2017 tarihinde sona erdi. Suriye muhalefetine Yüksek Müzakere Heyeti temsil ederken Suriye rejimi Suriye BM Daimi Temsilcisi Beşar Caferi liderliğindeki tarafından temsil edildi. Görüşmelerin sona ermesinin ardından açıklama yapan BM Suriye Özel temsilcisi Mistura, tarafların Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararında öngörülen geçiş yönetimi, anayasa hazırlanması, adil ve özgür seçimlerin düzenlenmesine ek olarak, "orta vadede güven artırıcı önlemler ve terörle mücadele"nin 4. unsur olarak gündeme eklenmesinde uzlaştığını söyledi.